

KOMISSION LAUSUNTO,**annettu 22 päivänä helmikuuta 2005,****Bulgarian tasavallan ja Romanian Euroopan unionin jäsenyushakemuksista**

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 49 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Bulgarian tasavalta ja Romania ovat hakeneet Euroopan unionin jäsenyyttä.
- (2) Komissiolla oli jo 15 päivänä heinäkuuta 1997 antamissaan Bulgarian tasavaltaa ja Romaniaa koskevilla lausunnoilla tilaisuus ilmaista joistakin keskeisistä näiden hakemusten synnyttämiin ongelmiin liittyvistä näkökohdista.
- (3) Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti ensimmäisen kerran Euroopan unionin jäsenyydelle poliittiset, taloudelliset ja yhteisön säännöstöä koskevat arviointiperusteet, jotka ovat ohjanneet liittymisprosessia ja komission määräajoin tekemää Bulgarian tasavallan ja Romanian valmiuksien arviointia. Poliittiset arviointiperusteet edellyttävät Bulgarian tasavallalta ja Romanialta vakaita instituutioita, jotka turvaavat demokratian, oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen, ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun. Nämä vaatimukset sisältyvät valtiosääntöjen mukaisina periaatteina Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, ja niitä korostetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Taloudelliset arviointiperusteet edellyttävät toimivaa markkinataloutta ja valmiuksia selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa. Yhteisön säännöstöä koskeva arviointiperuste edellyttää kykyä suoriutua unionin jäsenyyden mukanaan tuomista velvoitteista, jotka johtuvat unionin lainsäädännöstä (yhteisön säännöstö), ja samalla sitoutumista poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteisiin.
- (4) Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymiseshdoista ja -järjestelyistä on neuvoteltu näiden valtioiden ja jäsenvaltioiden välisissä konferensseissa.
- (5) Laajentumisprosessin edistymisestä 6 päivänä lokakuuta 2004 antamassaan strategia-asiakirjassa komissio katsoi Bulgarian tasavallan ja Romanian täyttävän poliittiset arviointiperusteet. Maiden edistymisen, saavutukset sitoumusten täyttämässä ja käynnissä olevat valmistelut huomioon ottaen komissio uskoi, että maat täyttävät taloudelliset ja yhteisön säännöstöä koskevat arviointiperusteet ja ovat valmiita jäsenyyteen 1 päivään tammikuuta 2007 mennessä. Tällä perusteella komissio totesi pyrkivänsä kaikin tavoin toteuttamaan Eurooppa-neuvoston tavoitteen, jonka mukaan Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymisneuvottelut olisi saatettava onnistuneesti päätökseen vuonna 2004 maiden omien ansioiden perusteella, jotta liittymissopimus voitaisiin allekirjoittaa mahdollisimman pian vuonna 2005.
- (6) Neuvottelut saatettiin päätökseen joulukuussa 2004, ja on ilmeistä, että sovitut määräykset ovat oikeuden- ja asianmukaisia. Näin ollen Euroopan unioni voi laajennuttuaan osallistua entistä täysipainoisemmin kansainvälisten suhteiden kehittämiseen säilyttäen kuitenkin samalla sisäisen yhteenkuuluvuutensa ja dynaamisuutensa.

- (7) Liittyessään Euroopan unioniin Bulgarian tasavalta ja Romania hyväksyvät varauksitta Euroopan perustuslakia koskevan sopimuksen ja ennen sen voimaantuloa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sekä Euroopan yhteisöjen perustamissopimukset tavoitteineen, kaikki näiden sopimusten voimaantulon jälkeen tehdyt päätökset sekä kaikki kyseisten yhteisöjen ja unionin kehittämiseksi ja vahvistamiseksi tehdyt ratkaisut.
- (8) Euroopan yhteisöjen perustamissopimukseen ja Euroopan perustuslakia koskevaan sopimukseen sen voimaantulon myötä perustavalle oikeusjärjestykselle on ominaista, että tietyt sopimusten määräykset ja toimielinten antamat säädökset ovat sellaisinaan sovellettavia, että unionin lainsäädäntö syrjäyttää mahdolliset sen kanssa ristiriidassa olevat kansalliset säännökset ja määräykset ja että on olemassa menettelyjä unionin lainsäädännön yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Euroopan unioniin liittyminen edellyttää näiden sääntöjen sitovuuden tunnustamista, koska niiden noudattaminen on välttämätöntä unionin lainsäädännön toimivuuden ja yhtenäisyyden varmistamiseksi.
- (9) Komissio kehottaa Bulgarian tasavaltaa ja Romaniaa toteuttamaan tarmokkaasti parannukset, joita jäsenyyden poliittisten ja taloudellisten arviointiperusteiden täyttyminen sekä yhteisön säännösten käyttöönotto, täytäntöönpano ja soveltamisen valvonta vielä edellyttävät. Komissio seuraa edelleen tarkoin näiden maiden sitoumusten ja velvoitteiden täytäntöönpanoa ja avustaa niitä käytettävissä olevin keinoin. Liittymissopimuksen ja erityisesti liittymispöytäkirjan 39 artiklan mukaisesti komissio varaa itselleen oikeuden tehdä tähän jatkuvaan seurantaan pohjautuen ehdotuksen, jossa suositellaan maiden Euroopan unioniin liittymisen lykkäämistä vuodelta 1 päivään tammikuuta 2008, jos se katsoo yhteisön säännösten käyttöönottoa ja täytäntöönpanoa koskevien Bulgarian tasavallan tai Romanian valmistelujen etenemisen perusteella olevan selvää näyttöä suuresta vaarasta, että jompikumpi näistä maista ei mitä ilmeisimmin ole valmis täyttämään jäsenyyksivaatimuksia tietyillä keskeisillä aloilla suunniteltuun liittymispäivään eli 1 päivään tammikuuta 2007 mennessä. Tällaisia vaatimuksia ovat muun muassa Romaniaa koskevat erityissitoumukset ja -edellytykset oikeus- ja sisäasioiden ja kilpailun alalla. Komissio varaa myös oikeuden soveltaa seurantatulosten perusteella liittymissopimuksen suojalausekkeita kummankin maan osalta ja niin ikään liittymissopimuksessa määrättyä valtiontukia koskevaa erityismenettelyä Romanian osalta, ellei se täytä alan säännösten täytäntöönpanoa koskevia sitoumuksiaan.
- (10) Lainsäädännön täytäntöönpanon oikeusvarmuuden varmistamiseksi komissio kehottaa Bulgarian ja Romanian viranomaisia saattamaan päätökseen yhteisön säännösten kääntämisen ja tarkastuksen ennen liittymispäivää.
- (11) Euroopan unionin yhtenä tavoitteena on syventää siihen kuuluvien kansakuntien välistä solidaarisuutta kunnioittaen samalla niiden historiaa, kulttuuria ja perinteitä.
- (12) Euroopan unionin laajentuminen Bulgarian tasavallan ja Romanian liittyessä siihen vahvistaa osaltaan rauhan ja vapauden takeita Euroopassa,

ANTAA PUOLTAVAN LAUSUNNON

Bulgarian tasavallan ja Romanian liittymisestä Euroopan unioniin.

Tämä lausunto on osoitettu Euroopan unionin neuvostolle.

Tehty Brysselissä 22 päivänä helmikuuta 2005.

Komission puolesta
Olli REHN
Laajentumisesta vastaava komission jäsen

Komission puolesta
José Manuel BARROSO
Puheenjohtaja